

Scenariusz lekcji „O śląskich legendach” - „Duch Kopalni”.

Legenda „Duch Kopalni”.

Zamieszczone propozycje przeznaczone są dla dzieci w wieku przedszkolnym lub młodszym wieku szkolnym, czas realizacji na 1 temat – 1 godzina lekcyjna (z uwagi na wiek i możliwości dzieci, należy dostosować metody i środki w taki sposób aby dzieci podołały temu zadaniu i miały jak najwięcej dobrych wspomnień z zajęć).

Temat lekcji: Duch Kopalni.

Cele ogólne:

- zachęcanie dzieci do czytania legend, bajek, opowiadań,
- zapoznanie dzieci ze śląskim folklorem,
- zwrócenie uwagi dzieci na to, że dzięki dobrym uczynom można odmienić swój los.

Cele szczegółowe:

- uczniowie rozumieją pojęcie „legenda”,
- uczniowie potrafią wysłuchać legendę,
- uczniowie potrafią nazwać bohaterów legendy,
- uczniowie potrafią odpowiadać na pytania związane z treścią legendy,
- uczniowie potrafią współpracować w grupie,
- uczniowie potrafią włączyć się we wspólną zabawę.

Metody pracy:

- słowna,
- działania praktyczne.

Formy pracy:

- zbiorowa,
- grupowa,
- indywidualna.

Materiały i środki dydaktyczne:

- tekst legendy,
- latarki,
- monety zrobione z tektury i folii lub dużych guzików i folii (po czekoladzie, cukierkach albo kolorowej folii kupionej w sklepie papierniczym), około 30 sztuk (dobrze, jeśli monet będzie przynajmniej o 10 sztuk więcej niż wynosi ilość dzieci w klasie).

Przebieg zajęć:

Należy wcześniej ukryć monety w sali/klasie oraz poprosić dzieci, żeby przyniosły latarki z domu, ważne aby nauczyciel miał też kilka własnych latarek, na wszelki wypadek. Należy przygotować stanowisko komputerowe z możliwością skorzystania z Internetu, przygotować tekst legendy „Duch Kopalni” ze strony internetowej:

<https://www.polskatradycja.pl/legendy/slaskie/legenda-o-duchu-kopalni.html>

- nauczyciel wita uczniów,
- zapoznaje uczniów z definicją „legandy”, wyjaśnia kim jest „Skarbnik”, opowiada o pracy w kopalni węgla kamiennego (można zapoznać dzieci z okolicznymi kopalniami) i zaprasza dzieci do magicznej kopalni,
- czyta uczniom legendę „Duch Kopalni”,
- prowadzi rozmowę (przykładowe pytania), czy ktoś był kiedyś na wycieczce w kopalni i jaka to była kopalnia, czy Skarbnik istnieje tylko w kopalniach węgla kamiennego czy też w kopalni soli w Wieliczce, kopalni węgla brunatnego, co mogło by się stać gdyby Skarbnik nie pomógł chłopcu, czy warto uczciwie postępować jak chłopiec i wywiązywać się z umów?,
- następnie nauczyciel zaprasza dzieci na wizytę w magicznej kopalni połączonej z poszukiwaniem skarbu (w zależności od ilości latarek dzielimy dzieci na grupy, pary lub każde dziecko porusza się samodzielnie), wszyscy włączają latarki, gasimy światło, spuszczaemy rolety, wystarczy aby w sali było choć trochę ciemniej i zaczynamy szukać skarbów w postaci monet, dziecko lub para lub grupa która zbierze najwięcej monet zostaje Skarbnikiem,
- po znalezieniu i podliczeniu wszystkich monet nauczyciel wywołania „Skarbnika” następnie pyta uczniów jak im się podobała wizyta w kopalni i legenda „Duch Kopalni”,
- lekcję kończy podziękowanie za udział w zajęciach i zaproszenie do częstego czytania książek.

Definicje: legenda, Skarbnik.

Legenda:

1. opowieść dotycząca życia świętych i bohaterów lub jakichś wydarzeń historycznych, nasycona motywami fantastyki i cudowności,
2. o osobie otoczonej niezwykłą sławą,
3. zmyślone lub przesadzone historie dotyczące sławnych ludzi, miejsc albo zdarzeń historycznych.

Internetowy Słownik Języka Polskiego PWN.

Skarbnik – dobry duszek kopalniany.

Słownik gwary śląskiej. Katowice, 1994.

Opracowała

Ewa Kołodziejczyk-Seemann

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Katowicach im. J. Lompy Filia w Gliwicach